

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Casus in Mutuo usuram sub dubio contine[n]tes. Caput V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

tandi. Nihilominus, nec illam vendere potes, quia in dando mutuo, per quod fit Beneficium Mutuatario, semper involvitur aliqua commoditas ipsi donata à Mutuante, & consequenter aliqua incommoditas à Mutuante suscepta.

4. Quod si magna, & extraordinaria esset ejusmodi Mutuantis commoditas, qua se ipse privat, certè tunc vendi posset, quia ille excessus esset pretio æstimabilis supra rationem mutui, & reduceretur, sive ad caput molestia, de qua cap. 3. §. sexto dictum est, & iterum dicitur cap. 5. §. 3. sive ad damnum emergens, &c.

§. VII.

An pro dilatione redditionis Mutui, aliquid exigi possit?

1. Debebam Petro, ex mutuo mihi ab ipso concessio, ducentos aureos, reddendos hinc ad duos annos: paciscor ergo cum illo, ut in fine secundi anni solvam eidem Petro centum, ea lege, ut pro aliis centum det dilationem mihi usque ad finem tertii anni: estne Usura?

Respondeo. Est, sive Usura, sive Injustitia; hoc enim modo aggravas Creditorem, ut expectet usque ad tertium annum, ad quod non obligatur.

2. Dices. Si dicta dilatio est cum dicto pacto Usura, ergo esset etiam Usura, vel certè injustitia, quando Ministri Principum, seu cujuscunque Domini à debitoribus Principis, vel Domini aliquid accipiunt, ut eosdem debitores expectent ultra tempus præfixum.

Respondeo. Concedo sequelam, hoc enim sine dubio delictum est, ut habet Delugo, a d. 25. de quia, pretio accepto, concedunt debitoribus dil. sec. 5. dilationem, quam dare non possunt, in damnum Domini, in cujus præjudicium fit dilatio. Lege eundem distinctius de hac dilatione, & similibus horum Ministrorum negotiationibus agentem, de quibus etiam nos lib. 8. inegimus b suo loco.

3. Quod si contractus num. 1. allatus fiat alio modo, sic: Ex Mutuo tibi debeo ducentum post duos annos: Paciscor ergo nunc dare centum post primum annum; modo tu pro aliis centum expectes annum alium, nempe usque ad tertium,

non esset Usura, ut superius docuimus, c Caram. nam esset compensatio gravaminum, esset- lib. 2. The- que contractus innominatus, quo das tuum ol. mor. d. gravamen reddendi illa centum post annum, 14. no. cum potuisses post duos, ut Petrus det suum 748. cujus gravamen expectandi pro aliis centum, usque ad tertium annum, cum potuisset exigere verba ex- cribit dia- post annum secundum. nap. 9. Tr. 6. Ref. 24.

4. Alium modum effugiendi Usuram, in hoc casu, relinquendo contractum Mutui, affert Delugo loco cit. num. 57. si nimirum dicta dilatio, & solutio fiant voluntariè cum libertate utriusque; sed certè erit sic grave periculum palliandi Usuram, quod periculum videbis clarius postquam legeris ea, quæ afferam inferius c. 5. §. 4.

CAPUT V.

Casus in Mutuo Usuram sub dubio continentes.

§. I.

Bona fides an licitum lucrum ex Mutuo reddat?

1. Edi tibi mutuos centum cum pacto, ut post annum reddeas centum, & decem, ignorans invincibiliter, hanc esse Usuram: putabam enim, posse id juste fieri, bonaque omni fide processu, si enim Usuram agnovissem, alium tecum, vel cum alio contractam celebrassem, nempe contractum veri Cambii, Censuum, f Cambii, Censuum, f Lib. 1. in Emptionis fructum anticipato, (quem contractum ad Metam paulò superius appellavi- Decal. Tr. mus) vel similem: quo contractu justo, omnibus expensis, lucratus aureos decem supra meam sortem fuisset, licitène ejusmodi d. 25. de decem aureos à te possum exigere? Inst. sec. 9.

2. Respondeo. Certè dubia res est hæc. Lessius d tamen probabile putat, justè posse, quando Mutuans expressit, se velle contra- here omni meliori modo; quo potest. Sã 47. c. 1. 3. verò e absolute concedit. Quoniam verò Tr. 5. mis- idem Lessius ibidem advertit, non facile cel. ref. 92. practicè id esse usurpandum, ideo nobis ad Tanerius praxim semper intentis, hanc difficultatem 2. 2. disp. innuisse, sufficiat, quam nihilominus alibi f 4 q. 7. examinavimus late, & poterit legi Lessius dub. 3. nu. loco citato, aliisque. g 99.

Sss 2

§. II.

c Delug. d. 25. h. Inst. nu. 10.

Delug. c.

§. II.

Promissio non repetendi Mutuum, an licitum reddas lucrum?

3. **D**O tibi mutuos centum, & me obligo, eos non repetere per unum, per duos, per decem annos, possumne licite aliquod proportionatum accipere propter hanc solam obligationem?

Respondeo. Negatur communiter, & sententiam affirmantem vocant nonnulli novam, inauditam, falsissimam, periculosam
a Less. lib. 2. c. 20. du. 14. in fide, & aperiens viam Usuris. Lessius a tamen licet negantem sententiam excipiat, affirmantem tamen ait videri alicui non improbabilem.

2. Dubia igitur res est. Quoniam ergo eam affirmantem nolumus in praxi deducere, nobis utile non est, eam fusius prosequi, ut in simili diximus paragrapho precedente,
b Lib. 8. in prosequuti tamen alibi sumus b pluribus, & Decal. Tr. videri apud Doctores e potest.

3. c. 8.

200 §. 5.

c Less. l. c.

Delug. l. c. Molestia, quam subit Mutuans ex privatione sua pecunia, an licitum reddas lucrum ex Mutuo?

sec. 3. A-

rag. 22. q.

38. ar. 1.

Dicasil. li. 1.

2. de iust.

17. 10.

disp. 2.

d Caram.

lib. 2.

Theolog.

mor. d. 14.

n. 362.

Duplex in re nostra distingui debet molestia. Altera, quæ sumitur ex periculo, quod subit mea pecunia dum tibi, non certe fidelissimo, eam concedo mutuatam: & de hac nuper locuti sumus cap. 3. §. 6. Altera, quæ sumitur ex absentia pecuniarum mutuatæ, est enim (ait d. Caramuel.) aliquod solatium videre in Arca suam pecuniam, ergo molestia erit carentia hujus solatii, De hac loquimur in præsentia, & quaerimus, an pro illa, quam Mutuans subit in gratiam Mutuatarii, aliquod lucrum possit exigere?

2. Incerta res est, quis ex una parte aperiatur ampla via ad Usuras, at ex alia videtur adesse hæc molestia in Mutuante, atque adeo vendi eam ab ipso posse, quando illa verè adest. Quod confirmari posset, quia non invenitur in omni Mutuo. Verum iterum dico, esse rem incertam, & propterea in praxim non deducendam, præcipue ex eo capite, de quo

e alibi dixi, quia hincmodi molestia e Lib. 8. apud homines non venit in considerationem, Decal. 1. unde, nec materia esse lucri debet. Loge Di- §. 6. castillum. f

Confirmatur. Nam, si tuta pecunia est h. 2. de longè à te distans v. grat. apud Trapezitam, sit. Trapezitarium, ne dicam nullum, erit solarium, d. 2. quod ab ipsius præsentia capere possis, ergo illud vendere non potes.

§. IV.

Non petere redditionem Mutui, dum Mutuatarius aliquid pro me facit.

1. **D**ixi capite 4. §. 4. num. 9. sequens, vel simile Mutuum, licite in rigore celebrari, per Molinam, & Lessium, posse. Mutuo Petro mille aureos, usque ad tempus, quo ipse frequentabit meum Molendinum, licite ergo etiam per eisdem erit hoc sequens mutuum. Eidem Petro mutuo mille aureos, usque ad tempus, quo ipse singulis mensibus donet ex liberalitate mihi duos aureos v. grat. Quando autem non donabit, volo, ut reddat mihi meos mille aureos. Vides? non peto illos aureos duos, ut pretium mutui, quod mutuum certè gratis concedo, sed volo experiri beneficentiam, & gratitudinem Mutuatarii, & volo, illum esse terminum mutui, qui est terminus ejus liberalitatis. Inquiri ergo, an id sine serupulo in praxi deduci possit?

2. Respondet g. Salas, & Delugo, h. licere te sic mutuum celebrare, quia, hoc modo, tu solum vis repetere suum mutuum, quando cessabit beneficentia Mutuatarii, quod non est illicitum, ajunt, quia præfigere terminum suo mutuo, licitum est cuilibet: & ex alia parte Petrus non cogitur dare illos duos ex debito, sed ex liberalitate, quando voluerit per illos aureos tuam benevolentiam conciliare. Suppone tamen semper gravamen, quod imponitur Mutuatario esse judicio prudentis juxta regulas gratitudinis æquale gravamini, quod mutuans subit mutuum non repetendi, ut scilicet sic nihil occultè contra Justitiam intendant, sed gravamina justè compensentur.

3. Neque sic omne lucrum ex mutuo justificari posse, dicunt, dum Mutuans possit tempore

semper petere lucrum ex mutuo, non tanquam debitum, sed, ut experiretur benevolentiam, & gratitudinem Mutuatarii: nam respondent duplici modo formati posse casum. Primò, relinquendo libertatem, tum in Mutuante, tum in Mutuatio, & tunc dicunt non committi Usuram, quia, ut supra, dicto cap. 4. §. 2. dixerunt Molina, & Lessius, Condicio est hæc, sub qua datur mutuum, non pretium mutui. Secundò, posset id fieri, non relinquendo Mutuarius in sua libertate, sed obligando, ut omnino det aliquid propter mutuum, sicut in exemplo allato, ut singulis mensibus omnino solvat illos duos aureos, & tunc farentur, Usuram committi. Cum igitur hoc posterius sit illicitum, licitum vero illud prius, concludunt, falsum esse omne lucrum ex mutuo justificari posse.

4. His tamen non obstantibus, periculosum est, id absolute concedere, & an concedi possit, incertum. Nam in dicto cap. 4. §. 2. n. 9. solum in rigore speculativo loentur sumus; Periculosum, quia, ut ipsemet Delugo prudenter ibidem addit, id non esse consulendum, sed dissuadendum propter magnum periculum Usurariæ conventionis. Incertum, quia sicuti pactum antea inritum de dando aliquid ex liberalitate ei, qui confert Beneficium Ecclesiasticum semper præsumitur esse ex obligatione, non autem ex liberalitate, atque adeò regulariter peccari peccato Simonie, ita ejusmodi pactum dandi illos aureos in casu nostro, &c.

Dixi (regulariter) nam scio, aliquos putare in simili pacto, si sincere fiat, non committi in aliquo casu Simoniam, ut potes videre apud Dianam loc. cit. sed nobis satis est communiter Simoniam adesse.

5. semper autem dictum est (non dat illos aureos ex debito) quia, si daret ex debito dictos aureos Petrus, subiret clarè novum gravamen, se enim subiceret debito Justitiæ, cui antea subjectus non erat, quod manifestè importat Usuram.

6. Id certè occurreret etiam in re, quam alias facile, & voluntariè quis faceret, nam, si quis non solum facile, & sine ullo incommodo operationem quampiam exerceat, sed etiam cum delectatione, quale esset Musico v.g. Cantuunculas emodulari, si tamen is ad illas canendas se obligaret, aliquid ei deberetur, & in injustè illud denegares, quia lubit ille gra-

vamen, dum, quam facere poterat ex liberalitate, facit jam ex obligatione Justitiæ. Rectè igitur Salas, & Delugo citati, immò omnes, semper excludimus obligationem ex debito. Quamvis enim Petrus v.g. nullum incommodum sentiat adeundi ad tuum Molendinum, quia v.g. illud proximè situm est ad ejus domum, non propterea negabis, esse gravamen, & aliquo prætio æstimabile, se ad illud adeundum, obligare.

CAPUT VI.

Quando in pignore dato in securitatem Mutui addit Usura?

1. **N**on raro, ob securitatem Mutui dar Mutuatarius Mutuanti pignus, immò, & non raro addit fidejussorem? quæ sanè, quando lucrum non accipitur ob periculum licitè fieri, vidimus supra.

Porrò ex hoc tres emergunt difficultates. Prima, de pignore fructifero, cujus nam sint fructus? Secundò, de pacto legis commissoria. Tertiò, de eodem pacto, quando additur fidejussor.

2. Sunt hæc difficultates satis communes. Verum, si nostra doctrina communis erit, illud novi sufficiat, quod clarè, & breviter, præcisè Doctorum amphractibus, sigillatim, Deo dante, enodabuntur.

§. PRIMVS.

An Mutuans percipere queat fructus pignoris fructiferi sibi dati.

1. **R**egula sit generalis, non posse, ut patet ex Textu. *a* Et ratio est manifesta, *a C. 1. §. 2. & C. Con-* quia in hoc, præter cætera, differt contractus *quæstus.* Mutui à contractu Pignoris, quod in mutuo *De Usuris.* transfertur dominium, illudque acquirit, ut *C. Signifi-* supra dictum est, Mutuatarius: at in Pigno- *cante. De* re non transfertur dominium Pignoris in *Pignoris.* eum, qui Pignus accipit. Cum ergo Mutuans, in casu, de quo loquimur, accipiat Pignus à Mutuatario, ejusmodi Pignus remanet in dominio ipsius Mutuatarii, ergo ipsi fructificat, ergo Mutuans sibi eos fructus applicare,